

Universiteit Leiden

Onderwijs- en examenregeling

geldig vanaf 1 september 2015

Opleidingsspecifiek deel:

Bacheloropleiding: Wijsbegeerte

Deze Onderwijs- en examenregeling is opgesteld overeenkomstig artikel 7.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en is aangevuld met kwaliteitskenmerken zoals vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de Onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Deze Onderwijs- en examenregeling bestaat uit twee delen; een facultair deel dat voor alle opleidingen gelijk is, en een deel dat voor een opleiding specifieke informatie bevat. Dit opleidingsspecifieke gedeelte vormt één geheel met het algemeen deel en bevat alleen de artikelen die een opleidingsspecifieke invulling hebben.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
2. Beschrijving van de opleiding
3. Onderwijsprogramma
4. Tentamens en examens, vervolgopleiding
5. Toegang en toelating tot de opleiding
6. Studiebegeleiding en studieadvies
7. Overgangsbepalingen
8. Slotbepalingen

Bijlagen

Bijlage E - Onderwijsprogramma

Bijlage F - E-studiegids (zie <https://studiegids.leidenuniv.nl/>)

Bijlage G - Vervallen

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Met de opleiding wordt beoogd dat de student een zodanige academische vorming verwerft in termen van kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van de wijsbegeerte, dat:

- voldaan wordt aan de ingangseisen voor toelating tot aansluitende masteropleidingen,
- de student in staat is tot het met succes uitoefenen van functies waarvoor academische kennis en vaardigheden op bachelorniveau op bovengenoemd gebied vereist dan wel wenselijk zijn.

Artikel 2.2 Afstudeerrichtingen

De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen:

- Ethiek en politieke filosofie
- Filosofie van mens, techniek en cultuur
- Geschiedenis van de filosofie
- Theoretische filosofie

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt:

1. Met betrekking tot kennis en inzicht

De afgestudeerde van de BA-opleiding Wijsbegeerte beschikt over:

- a. kennis van en inzicht in de historische ontwikkeling van de wijsbegeerte, in het bijzonder ook in relatie tot de ontwikkeling van de verschillende vakwetenschappen;
- b. kennis van en inzicht in de maatschappelijke en culturele betekenis van de wijsbegeerte;
- c. kennis van en inzicht in de voornaamste klassieke onderdelen van de wijsbegeerte, hun problemen, hun methoden en hun kernbegrippen.

2. Met betrekking tot vaardigheden en attitudes

De afgestudeerde Bachelor Wijsbegeerte is in staat om:

- a. zelfstandig wijsgerige literatuur te verzamelen rond een bepaald onderwerp of thema met behulp van traditionele en moderne (ICT-)technieken en deze literatuur te selecteren op relevantie en kwaliteit;
- b. zelfstandig wijsgerige teksten te bestuderen en te analyseren in termen van argumenten en conclusies en deze te beoordelen op hun argumentatieve kwaliteiten;
- c. zelfstandig een wijsgerige, goed afgebakende onderzoeksvraag te formuleren, deze te plaatsen in een wijsgerige context;
- d. op zakelijke, constructieve wijze kritiek te formuleren op wijsgerige standpunten van anderen, deze te onderbouwen met argumenten, en kritiek te verwerken op eigen standpunten;
- e. een heldere schriftelijke samenvatting te geven van een wijsgerige tekst en eigen wijsgerige overwegingen, argumentatie en conclusies naar aanleiding van een onderzoeksvraag vast te leggen in een goed opgebouwd en voor een beoogde doelgroep toegankelijk verslag;
- f. onder supervisie een werkplan voor het BA-eindwerkstuk op te stellen en uit te voeren;
- g. een helder opgebouwd, goed te volgen wijsgerig betoog te houden in de vorm van een referaat of lezing, desgewenst ondersteund door digitale presentatietechnieken;
- h. op zakelijke, constructieve wijze deel te nemen en leiding te geven aan een academische discussie;

- i. zich in begrijpelijk Engels uit te drukken in woord en geschrift tegenover een academisch (lezers)publiek ('taalbeheersing academisch Engels'), dan wel primaire filosofische bronnen in een of meer andere talen dan het Nederlands of Engels te lezen ('academische steuntaal');

Daarnaast beschikt de afgestudeerde over filosofische sensibiliteit o.a. tot uitdrukking komend in het vermogen tot het stellen van filosofisch vruchtbare vragen.

Voor de opleiding gelden de volgende niveau-eisen:

1. Met betrekking tot kennis en inzicht

- a. de afgestudeerden beschikken over kennis en inzicht op het gebied van de wijsbegeerte, die het niveau van het voortgezet onderwijs verregaand overtreffen;
- b. de afgestudeerden hebben kennis genomen van recente ontwikkelingen in het vakgebied.

2. Met betrekking tot het toepassen kennis en inzicht

- a. de afgestudeerden hebben in het BA-eindwerkstuk (10 EC) aangetoond hun verworven kennis en inzicht toe te kunnen passen bij de analyse van problemen op het vakgebied, bij een kritische beoordeling van voorgestelde oplossingen voor die problemen en bij het formuleren van lijnen van verder onderzoek ter zake.

3. Met betrekking tot oordeelsvorming

- a. de afgestudeerden hebben in de onderwijseenheden van niveau 400 niet alleen overzichten gegeven van de bestaande literatuur over een bepaald onderwerp, maar hebben ook eigen standpunten bepaald en deze met argumenten onderbouwd in overeenstemming met de normen van de gekozen stijl van filosoferen.

4. Met betrekking tot communicatie

- a. getraind door het geven van referaten zijn de afgestudeerden in staat informatie en ideeën op heldere wijze aan een breder publiek over te brengen;
- b. door de onderwijseenheden voor Academic English (5 EC) en/of door andere vaardigheden-trainingen zijn de communicatievaardigheden van de afgestudeerden verder ontwikkeld.

5. Met betrekking tot leervaardigheden

- a. de toenemende mate van zelfstandigheid in de studie stelt de afgestudeerden in staat om een vervolgopleiding met een hoger niveau van autonomie met succes af te ronden.

Voorts leidt elke Leidse geesteswetenschappelijke opleiding op tot facultair geformuleerde algemene academische vaardigheden. Deze zijn opgenomen in bijlage A.

Artikel 2.8 Voertaal

Met inachtneming van de Gedragscode voertaal¹ zijn de voertalen binnen de opleiding Nederlands en Engels. De student wordt geacht de gebruikte voertalen binnen de opleiding voldoende te beheersen.

Artikel 3.2 Keuzevakken

3.2.6 In afwijking van het gestelde in 3.2.2 kunnen de volgende minoren, of onderwijseenheden daarbinnen, niet worden gekozen omdat de inhoud geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding:

- Ethiek, politiek en cultuur: filosofie van het menselijk handelen

---

¹ De Gedragscode voertaal is vastgesteld door het College van Bestuur op 28 mei 2013 en is te raadplegen op www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-voertaal.html.

Artikel 4.2 **Verplichte volgorde**

4.2.1 Aan het tentamen en, indien aangegeven, het onderwijs van de volgende onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat de tentamens van de daarbij vermelde voorafgaande onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd:

<i>Onderwijseenheid:</i>	<i>Deelname aan onderwijs en tentamen na behalen van:</i>	<i>Deelname aan tentamen na behalen van:</i>
Onderwijseenheden van het derde jaar		Propedeuse Wijsbegeerte
Wittgensteins Philosophische Untersuchungen	alle verplichte onderdelen tweede jaar	
Kritische theorie en het politieke subject	Political Philosophy	
The Scientific Revolution, 1550-1700	Wetenschapsfilosofie	
Body and Embodiment	Philosophy of Mind	
Oordeel en rechtvaardiging	alle verplichte onderdelen tweede jaar	

Artikel 4.13 **Vervolgopleiding**

4.13.1 Degene aan wie de graad Bachelor is verleend op grond van een examen van de opleiding heeft voldaan aan de toelatingseisen van de volgende masteropleiding aan de Universiteit Leiden:

<i>Masteropleiding</i>
Philosophy (60 EC)

Artikel 6.3 **Studieadvies**

6.3.2 Niet van toepassing.

Bijlage E - Onderwijsprogramma

Bacheloropleiding 2015-2016
Wijsbegeerte (voltijd)

Studiejaar	Semester	Blok	Cursustitel	Traject*	Werkvorm(en)	Niveau	EC/ (BA Plus- traject)	EC (Standaardtraject)	Status	Aantal deelttoetsen	Toetsvormen	Algemene academische vaardigheden	Relatie met eíndtermen
Propedeuse													
1	I	1-2	Onderzoekseminar	P	hc/wc	100	0	V	1	sw		II.1, III.3	2e
1	I	1-2	Antieke wijsbegeerte (met tutorial)	P	hc/wc + tut	100	5	V	3	so/se, so/se, opd		II, III	1, 2b, d-e, h
1	I	1-2	Logica (met tutorial)	P	hc/wc + tut	200	5	V	2	so, so		II.1, III.3	1a, c
1	I	1-2	Ethiek (met tutorial)	P	hc/wc + tut	100	5	V	3	se, se, opd		I.5/II.2/III.2-3/IV.1-3	1, 2b, d-e, h
1	I	1-2	History of Modern Philosophy	P/S	hc/wc	200	5	V	2	sth, sw		I, II	1, 2b, d-e, h
1	I	1-2	Metafysica	P/S	hc/wc	100	5	V	3	sw, so, opd		I.4-5, II.2	1, 2a-e
1	I	1-2	Philosophy of Culture	P/S	hc/wc	100	5	V	3	sw, so, opd		I.4-5, II.2	1, 2a-e
1	I	1-2	Antieke wijsbegeerte	S	hc	100		V	3	so/se, so/se, opd		II, III	1, 2b, d-e
1	I	1-2	Logica	S	hc	200		V	2	so, so		II, I	1a, c
1	I	1-2	Ethiek	S	hc	100		V	2	sth, sth		I,II, IV	1, 2b, d-e
							30	30					
1	II	3-4	Klassieke teksten (met tutorial)	P	wc + tut	200	5	V	3	sth, sth, opd		I, II, III.1, III.3, IV	1, 2a-d, h
1	II	3-4	Wijsgerige antropologie (met tutorial)	P	hc/wc + tut	200	5	V	2	sth, sth		I.4-5, II.2, II.3	1, 2b-d, h
1	II	3-4	Comparative Philosophy (met tutorial)	P	hc/wc + tut	100	5	V	3	sth, sth, opd		I.4-5, II.2, II.3	1, 2b-d, h
1	II	3-4	History of Modern Political Philosophy	P/S	hc/wc	200	5	V	3	sth, sth, opd		I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Epistemologie	P/S	hc	200	5	V	2	se, se		I.4-5, II	1a, c; 2b-e
1	II	3-4	Middeleeuwse wijsbegeerte	P/S	hc/wc	100	5	V	3	se, se, opd		I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Philosophical Anthropology	S	hc	200		V	3	sth, se, opd		I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Comparative Philosophy	S	hc	100		V	3	sth, sth, opd		I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Classical Readings	S	wc	200		V	3	sth, sth, opd		I, II	1, 2b-d
							30	30					
Tweede jaar													
2	I	1-2	Classical Readings: Daoism, Wisdom, Philosophy	P	wc	200	5	V	3	sth, sth, opd		I, II, III.1, III.3, IV	1, 2a-d, h
2	I	1-2	Political Philosophy (met tutorial)	P	hc/wc + tut	200	5	V	2	se, se		II.2, III.2-3, IV.2	1, 2b, d-e, h
2	I	1-2	Philosophy of Mind (met tutorial)	P	hc/wc + tut	200	5	V	3	sw, se, pr		I, II, II, IV 1-4	1, 2b, d-e, g-h
2	I	1-2	Taalfilosofie	P/S	hc	200	5	V	2	sth, sth		I.4-5, II	1a, c; 2b-d
2	I	1-2	Wetenschapsfilosofie	P/S	hc/wc	200	5	V	2	se, se		II	1a, c; 2b, d-e
2	I	1-2	Political Philosophy	S	hc	200		V	2	se, se		II.2, III.2	1, 2b, d-e
2	I	1-2	Philosophy of Mind	S	hc	200		V	2	sw, se		I, II, IV 3-4	1, 2b, d-e
			Academische steuntaal; kies een van de volgende cursussen:	P/S			5	V					
2	I	1-2	Academic English	P/S	wc	200	-5	K	2	sw, pr		II 1-2, III 1-3, IV 1-4	2a-e, g-i
2	I	1-2	Filosofisch Duits	P/S	wc	100	-5	K	3	vt/opd, pa, opd		taal/leesvaardigheid	2b, i
							30	25					

Bacheloropleiding 2015-2016
Wijsbegeerte (deeltijd)

Studiejaar	Semester	Blok	Cursustitel	Werkvorm(en)	Niveau	EC	Status	Aantal deeltaoeken	Toetsvormen	Algemene academische vaardigheden	Relatie met eindtermen
			Studenten volgen vier van de volgende propedeusecursussen:*								
1	I	1-2	Antieke wijsbegeerte	hc	100	-5	V	3	so/se, so/se, opd	II, III	1, 2b, d-e
1	I	1-2	Logica	hc	200	-5	V	2	so, so	II, 1	1a, c
1	I	1-2	Ethiek	hc	100	-5	V	2	sth, sth	I,II, IV	1, 2b, d-e
1	I	1-2	History of Modern Philosophy	hc/wc	200	-5	V	2	sth, sw	I, II	1, 2b, d-e, h
1	I	1-2	Metafysica	hc/wc	100	-5	V	3	sw, so, opd	I.4-5, II.2	1, 2a-e
1	I	1-2	Philosophy of Culture	hc/wc	100	-5	V	3	sw, so, opd	I.4-5, II.2	1, 2a-e
			Studenten volgen vier van de volgende propedeusecursussen waaronder in ieder geval Klassieke teksten:*								
						20					
1	II	3-4	Philosophical Anthropology	hc	200	5	V	3	sth, se, opd	I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Comparative Philosophy	hc	100	5	V	3	sth, sth, opd	I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Middeleeuwse wijsbegeerte	hc/wc	100	5	V	3	se, se, opd	I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	History of Modern Political Philosophy	hc/wc	200	5	V	3	sth, sth, opd	I.4-5, II.2	1, 2b-d
1	II	3-4	Epistemologie	hc	200	5	V	2	se, se	I.4-5, II	1a, c; 2b-e
1	II	3-4	Classical Readings	wc	200	5	V	3	sth, sth, opd	I, II	1, 2b-d
						40					
			Studenten volgen de twee propedeusecursussen die in het eerste semester van jaar 1 nog niet zijn afgerond:*								
						10					
2	I	1-2	Antieke wijsbegeerte	hc	100	-5	V	3	so/se, so/se, opd	II, III	1, 2b, d-e
2	I	1-2	Logica	hc	200	-5	V	2	so, so	II, 1	1a, c
2	I	1-2	Ethiek	hc	100	-5	V	2	sth, sth	I,II, IV	1, 2b, d-e
2	I	1-2	History of Modern Philosophy	hc/wc	200	-5	V	2	sth, sw	I, II	1, 2b, d-e, h
2	I	1-2	Metafysica	hc/wc	100	-5	V	3	sw, so, opd	I.4-5, II.2	1, 2a-e
2	I	1-2	Philosophy of Culture	hc/wc	100	-5	V	3	sw, so, opd	I.4-5, II.2	1, 2a-e
			Studenten volgen twee van onderstaande verplichte BA2-cursussen:								
						10					
2	I	1-2	Political Philosophy	hc	200	-5	V	2	se, se	II.2, III.2	1, 2b, d-e
2	I	1-2	Philosophy of Mind	hc	200	-5	V	2	sw, se	I, II, IV 3-4	1, 2b, d-e
2	I	1-2	Taalfilosofie	hc	200	-5	V	2	sth, sth	I.4-5, II	1a, c; 2b-d
2	I	1-2	Wetenschapsfilosofie	hc/wc	200	-5	V	2	se, se	II	1a, c, 2b, d-e
			Academische steuntaal; studenten kiezen een van de volgende cursussen:								
						5					
2	I	1-2	Academic English	wc	200	-5	K	2	sw, pr	II 1-2, III 1-3, IV 1-4	2a-e, g-i
2	I	1-2	Filosofisch Duits	wc	100	-5	K	3	vt/opd, pa, opd	taal/leesvaardigheid	2b, i
			Studenten volgen de twee propedeusecursussen die in het tweede semester van jaar 1 nog niet zijn afgerond:								
						10					
2	II	3-4	Philosophical Anthropology	hc	200	5	V				
2	II	3-4	Comparative Philosophy	hc	100	5	V	3	sth, sth, opd		
2	II	3-4	Middeleeuwse wijsbegeerte	hc/wc	100	5	V	3	se, se, opd		
2	II	3-4	History of Modern Political Philosophy	hc/wc	200	5	V	3	sth, sth, opd		
2	II	3-4	Epistemologie	hc	200	5	V	2	se, se	II, IV.1-2	1a,c, 2b,d,e

4	II	3-4	Werkcollege Antieke Wijsbegeerte/Grieks: Alles is liefde: Plato's <i>Phaedrus</i>	wc	400	-10	K	3	pr, int, pa	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-h	X				
4	I-II	1-4	Vrije keuzeruimte (kan ook worden ingevuld met stage)					30	V							
4	I-II	1-4	Stage (Wijsbegeerte)	st				-20	K							
								40								
			Kies één BA3-cursus uit het aanbod:**					10	V				GesFil	ThFil	EthPol	FMTC
5	I	1-2	Wittgensteins <i>Philosophische Untersuchungen</i>	wc	300	-10	K	3	sw, pr, opd	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-h	X	X			
5	I	1-2	<i>Rationalism Incarnate: Frege's Philosophy of Logic and Language</i>	wc	400	-10	K	3	sw, pr, pa	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-i	X	X			
5	I	1-2	<i>The Scientific Revolution, 1550-1700</i>	wc	400	-10	K	5	sw, sw, sw, pr, pa	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-i	X	X			
5	I	1-2	<i>Kritische theorie en het politieke subject</i>	wc	300	-10	K	2	sw, pr	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-h	X		X		
5	I	1-2	<i>Virtue, Vice and Depravity: Buddhist and Contemporary Accounts</i>	wc	400	-10	K	5	sw, sw, pa, pr, opd	I 1-2, II 1-2, III 1, IV 1-4	1, 2a-e, g-i			X	X	
5	I	1-2	<i>Hedendaagse morele vraagstukken: een kwestie van leven en dood</i>	wc	300	-10	K	3	sw, pr, opd	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-h			X		
5	I	1-2	<i>Body and Embodiment</i>	wc	400	-10	K	3	sw, sw, pr	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-i					X
5	I	1-2	<i>Voorbij het absolute weten: Hegel and Derrida</i>	hc/wc	300	-10	K	3	sw, opd, pa	I, II, III, IV	1, 2a-e, g-h					X
5	II	3-4	Scriptieseminar (Wijsbegeerte)	wc	400	0	V	1	pa/opd	I, II, IV.2-4	2a-f					
5	II	3-4	BA-eindwerkstuk (Wijsbegeerte)	zs	400	10	V	1	sw	I, II, IV	1,2a-f					
								20								

Noten

* Alle propedeuseonderdelen zijn verplicht. Deeltijdstudenten volgen echter acht cursussen in het eerste studiejaar (waaronder in ieder geval Klassieke teksten) en de overige vier cursussen in het tweede studiejaar.

** Studenten kiezen in totaal vijf BA3-cursussen uit het jaarlijks wisselende aanbod, waarvan ten minste twee cursussen binnen de gekozen specialisatie en ten minste één cursus buiten de gekozen specialisatie.

Afkortingen

Werkvorm(en):

hc	hoorcollege
wc	werkcollege, practicum
tut	tutorial
zs	zelfstudie
exc	excursie
st	stage

Niveau:

100	onderwijsniveau volgens de Leidse 100-600 structuur
-----	---

Status:

V	(verplicht) indien de cursus door alle studenten van de opleiding/het traject gevolgd wordt
K	(keuze) indien het een optionele cursus betreft

Toetsvormen:

sg	schriftelijk tentamen met gesloten vragen (bijvoorbeeld multiple choice)
so	schriftelijk tentamen met korte open (invul)vragen
se	schriftelijk tentamen met enkele essayvragen
sth	take home-tentamen (opdracht van behoorlijke omvang die thuis schriftelijk wordt gemaakt)
sw	werkstuk, paper e.d.
mt	mondeling tentamen
pr	mondelinge presentatie, referaat
vt	vertaling
pa	participatie (voorbereiding colleges, deelname aan discussie)
opd	(wekelijkse) opdrachten
pro	protocol

Relatie met eindtermen: volgens nummering eindkwalificaties in art. 2.3 van het opleidingsspecifieke gedeelte van de OER